

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3

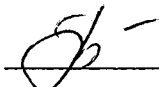
«22» квітня 2024 р.

Заступник голови Приймальної комісії

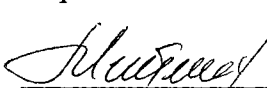

Юрій КАГАНОВ

ПОГОДЖЕНО:

Відповідальний секретар відбіркової
комісії

Марина ТОМЧЕНКО

Гарант освітньо-наукової програми

Наталія МЕТЕЛЕНКО

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 МЕНЕДЖМЕНТ**

Освітній і науковий ступінь: доктор філософії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітньо-наукова програма: Менеджмент

Запоріжжя – 2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 073 «Менеджмент» - з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені / рівні спеціаліста / магістра, з метою формування рейтингового списку та конкурентного відбору здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент» в межах ліцензійного обсягу університету.

2. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фаховий іспит зі спеціальності проходить в очній або дистанційній формі.

Іспит в очній формі проходить у приміщенні Запорізького національного університету (з дотриманням заходів безпеки в умовах воєнного стану) у два етапи. Письмовий етап – вступники надають відповіді на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу – до 45 хв. Усний – співбесіда вступника з фаховою атестаційною комісією ЗНУ з питань екзаменаційного білету (до 30 хв).

Іспит у дистанційній формі проходить у два етапи. Підготовчий етап – самостійна підготовка відповідей на питання екзаменаційного білета (до 10 хв.) та основний етап – співбесіда вступника з фаховою атестаційною комісією ЗНУ з питань екзаменаційного білету (до 45 хв.)

Для складання фахового іспиту зі спеціальності у дистанційній формі вступник надає Приймальній комісії ЗНУ один з документів: документ про проживання (перебування) поза межами м. Запоріжжя (витяг з реєстру територіальної громади, довідка ВПО), документ про перебування поза межами України або документ, який підтверджує наявність іншої поважної причини. Рішення про допуск до складання іспиту у дистанційній формі приймається Приймальною комісією.

У разі складання фахового іспиту зі спеціальності у дистанційній формі вступник має забезпечити процедуру ідентифікації особи, яка включає перевірку персональних даних та забезпечення безперебійного технічного оснащення для відеозв'язку з фаховою атестаційною комісією ЗНУ у режимі реального часу.

Проведення фахових іспитів зі спеціальності та презентація дослідницької пропозиції як в очному, так і в дистанційному форматах, підлягають обов'язковому відео- та аудіозапису, який не може бути переданий третім особам.

3. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Білет фахового вступного випробування містить 3 теоретичних питання.

4. ВИМОГИ ДО ВІДПОВІДІ ВСТУПНИКА

У питаннях оцінюється знання вступника з базових фахових дисциплін, що є необхідними для коректного вираження певних понять, а також для розуміння широкого кола теоретичних та практичних завдань, володіння навичками, що є необхідними для професійної діяльності у межах програми.

Правильність виконання завдань оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання знань.

Екзаменатор не зобов'язаний читати розв'язання завдань, що наведені вступником в чернетці.

Під час проведення іспиту забороняється використовувати підручники, навчальні посібники, інші джерела інформації (якщо це не передбачено програмою). Також забороняється користуватися мобільними телефонами та іншими засобами зв'язку і передачі даних.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для особи, яка претендує на зарахування для здобуття ступеня доктора філософії (за 200 бальною шкалою):

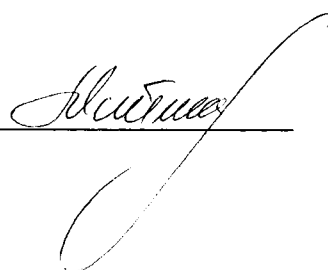
Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

Голова фахової
атестаційної комісії

Наталя МЕТЕЛЕНКО

6. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Перелік питань

1. Менеджмент як дисципліна: предмет і об'єкт вивчення.
2. Виникнення та розвиток управління як самостійного виду діяльності.
3. Генеза та еволюція концепцій та моделей менеджменту.
4. Нові економічні і соціальні механізми адаптивного (гнучкого) розвитку організацій.
5. Сучасні концепції в управлінні ризиками.
6. Формування гуманістичного менеджменту на підприємстві в сучасних умовах.
7. Системний та ситуаційний підхід у менеджменті в умовах змін.
8. Синергетичний підхід в управлінні та його основні категорії.
9. Нова концепція Agile-менеджменту.
10. Нова промислова революція як чинник розвитку інноваційних засад менеджменту.
11. Визначення поняття «управління»: рівні управління та його функції.
12. Класифікація та характеристика методів менеджменту,
13. Теоретичні основи управління змінами.
14. Моделі та підходи до організаційних змін.
15. Внесок українських науковців у розвиток світової науки менеджменту.
16. Еволюція управління як науки.
17. Економічні та адміністративні методи управління.
18. Еволюція теорії лідерства.
19. Імідж керівника-лідера та його складові.
20. Модель управління як системно-утворюючий комплекс методів, принципів, підходів.
21. Конкурентні стратегії підприємства. П'ять конкурентних сил (за М. Портером).
22. Зміст мотиваційної теорії очікувань В. Врума.
23. Формування інноваційної організаційної культури.
24. Зміст поняття «ефективність управління» та критерії його оцінки.
25. Специфічність управлінських рішень в умовах ризику, нестабільності, інформаційної стохастичності.
26. Характеристика елементів корпоративного управління.
27. Корпоративна культура підприємства (організації).
28. Сутність та види методів менеджменту у зовнішньоекономічній діяльності.

29. Сутність, мета та види інвестиційного менеджменту.
30. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту.
31. Інформаційно-аналітичне забезпечення у менеджменті.
32. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) та її вплив на результати діяльності підприємства.
33. Методи прийняття управлінських рішень та контроль їх виконання. Моделі прийняття управлінських рішень.
34. Види управлінських конфліктів у сучасній системі менеджменту.
35. Поняття «кризи» та антикризове управління в організації.
36. Процес управління змінами на підприємстві.
37. Інформаційне забезпечення менеджменту на підприємстві.
38. Соціальна ефективність менеджменту підприємства.
39. Стратегічне управління підприємством в умовах системних змін.
40. Цифрові стратегії на підприємства в сучасних умовах.
41. Формування нового управлінського мислення керівників.
42. Зміст стадій життєвого циклу організації.
43. Функція планування в організації.
44. Інноваційний розвиток підприємства та його основні напрямки.
45. Організація як єдиний соціальний організм.
46. Теорії мотивації А. Маслоу, їх характеристика та зміст.
47. Основні стилі керівництва.
48. Креативний менеджмент, його характеристика та суть.
49. Управління людськими ресурсами на підприємстві в сучасних умовах.
50. Теорія міжкультурного спілкування Е. Хола.
51. Сучасна концепція менеджменту П. Друкера.
52. Регіонально-адміністративний менеджмент.
53. Тайм-менеджмент.
54. Моделювання і прогнозування у менеджменті.
55. Ноосферно-духовна концепція менеджменту.
56. Менеджмент у високорозвинутих країнах США, Китаю, Японії (за вибором).
57. Сучасні інструменти, механізми, технології менеджменту.
58. Напрями удосконалення менеджменту в умовах цифрового суспільства, цифрової економіки та цифрової освіти.
59. Нова парадигма менеджменту в умовах нестабільності та інформаційної стохастичності.
60. Нові концепції цифровізації менеджменту.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Адізес Іцхак Кальдерон. Як подолати кризу управління / пер. з англ. В. Стельмах. Харків : Ранок : Фабула, 2019. 272 с.
2. Адізес Іцхак Кальдерон. Стили хорошего і поганого менеджменту / пер. з англ. Валерія Глінка. Київ : Наш формат, 2020. 224 с.
3. Аппело Юрген. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами». Харків : Ранок : Фабула, 2019, 432 с.
4. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Світові тенденції переходу до сталого розвитку на основі цифрових технологій (на прикладі США і КИТАЮ). Modern trends in science and practice. Volume 2 : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing. Services, 2022. 181 p. С.31-40
5. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О., Череп А. В., Череп О. Г. Європейська гуманістична візія в управлінні людським розвитком як основа досягнення прогресу. Modern trends in science and practice. Volume 1 : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2021. 174 p. С.71-79
6. Воронкова В. Г. Адміністративний менеджмент : Навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 073 «Менеджмент». Запоріжжя : РВВ ЗДІА, 2016. 156 с.
7. Воронкова В. Г. Кадрова політика промислових підприємств : Навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Промисловий менеджмент». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 156 с.
8. Воронкова В. Г., Венгер О. М. Формування концепції адміністративного менеджменту в умовах стрімкого розвитку технологій, стохастичності та адаптації до змін HUMANITIES STUDIES: збірник наукових праць / Гл. ред. В. Г. Воронкова. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. Вип. 3 (80). С.159-177.
9. Європейський вектор модернізації економіки в умовах сталого розвитку промислового регіону [текст] : [монографія] / під заг. ред. д.е.н., проф. Метеленко Н. Г. Київ : Інтерсервіс, 2021. 378 с.
10. Публічне управління та адміністрування в інформаційному суспільстві: вітчизняний і зарубіжний досвід / За заг. ред.. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт. Регіни Андрюкайтене. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 602 с.
11. Воронкова В. Г. Глобальне управління : навчально-методичний

посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» та освітньо-професійної програми «Державне управління». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 160 с.

12. Воронкова В. Г. Кадрова політика промислових підприємств : Навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Промисловий менеджмент». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 156 с.

13. Гербен ван ден Берг, Пол Пітерсма. 25 ключових моделей управління. Харків : Вид-во Ранок-Фабула, 2020. 208 с.

14. Друкер Пітер Ф. Виклики для менеджменту XXI століття. Київ : Видавнича група КМ-БУКС, 2020. 240 с.

15. Карлгаард Річ. Людський фактор. Секрети тривалого успіху видатних компаній / пер. з англ. Олени Любенко. Київ : КНИГОЛАВ, 2017. 336 с.

16. Кеннеді Ден. Безжальний менеджмент та ефективність людських ресурсів. Путівник багатства / пер. з англ. Г. Мухамедшина. Харків : Вид-во: «Ранок»: Фабула, 2019. 304 с.

17. Лалу Фредерік. Компанії майбутнього. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. 544 с.

18. Портер Майкл. Конкурентна перевага. Як досягати стабільно високих результатів / пер з англ. Ірина Ємельянова, Ірина Гнатковська. Київ : Наш формат, 2019. 624 с.

19. Промисловий менеджмент: теорія і практика: колективна монографія / за ред. д. філос. н., проф. В. Г. Воронкової, д. е. н., проф. Н. Г. Метеленко. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2020. 338 с.

20. Управління сталим розвитком промислового підприємства: теорія і практика: колективна монографія / За ред. д. філософ. н., проф. Воронкової В. Г., д. е. н., проф. Метеленко Н. Г.; МОН України, ЗНУ ІННІ. Запоріжжя: «Видавничий дім «Гельветика», 2021. 586 с.

21. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Львів : Кальварія, 2017. 168 с.

22. Воронкова В. Г., Ажажа М. А., Нікітенко В. О. Концепції та моделі сучасного менеджменту: Науково-методичний посібник для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Запоріжжя: ЗНУ. 2022. 202 с.

23. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О., Метеленко Н. Г. Інформаційно-проривні технології епохи діджиталізації: Науково-методичний посібник для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії PhD у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 122 с.

Додаткова

1. Воронкова В. Г. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-антропологічні виміри) : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2008. 254 с.
2. Воронкова В. Г. Філософія глобалізації : соціоантропологічні, соціоекономічні та соціокультурні виміри : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2010. 272 с.
3. Воронкова В. Г. Філософія розвитку сучасного суспільства: теоретико- методологічний контекст : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2012. 262 с.
4. Воронкова В. Г. Управление как единый социальный организм. *Нова парадигма : альманах наукових праць*. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1999. Вип.10. С. 8–19.
5. Воронкова В. Г. Менеджмент у державних організаціях : навч. посібник. Київ : Професіонал, 2004. 256 с.
6. Воронкова, В. Г., Андрюкайтене Регіна, Максименюк М. Ю. Формування концепції ноосферно-інформаційно-інноваційного розвитку адміністративного номенеджменту у сучасну епоху. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. Вип. 69 . С. 44–50.
7. Воронкова В. Г. Административная деятельность как объект саморефлексии руководителя. *Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: науковий вісник : збірник наукових праць*. Київ : УАН ТОВ НВП ВІР, 2015. Вип. 100. С. 91–97.
8. Воронкова В. Г., Андрюкайтене Регіна, Максименюк М. Ю. Нікітенко В. О. Формування концепції гуманістичного менеджменту та її вплив на розвиток людського потенціалу в умовах глобалізації та євроінтеграції. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя, ЗДІА, 2016. Вип. 65. С. 13–26.
9. Воронкова В. Г., Кивлюк О. П., Андрюкайтене Регіна. Концептуалізація моделі ноосферного розвитку сучасного соціуму та освіти інформаційного суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. Вип. 68. С. 33–48.
10. Melnik Victoria. Agile-management 3.0 concept as a factor of technological progress development in the digital society. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* . Zaporizhzhia: ZNU. 2019. 1 (78). P. 129–138.
11. Соснін О. В., Воронкова В. Г., Ажажа М. А. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально- антропологічні виміри) : навч. посіб. Запоріжжя : *Дике поле*, 2016. 356 с.
12. Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та

адміністрування в умовах цифровізації : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення кафедри менеджменту організацій та управління проектами 23–24 вересня 2021 року / ред.-упорядник д.філософ.н., проф. В. Г. Воронкова. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 706 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційні ресурси в менеджменті. URL: https://stud.com.ua/62389/menedzhment/informatsiyni_resursi_menedzhmenti (дата звернення: 05.05.2024).
2. Інтернет-портал для управлінців. URL: <https://www.management.com.ua/> (дата звернення: 05.05.2024).
3. Сообщество менеджеров. URL: <https://www.e-executive.ru/> (дата звернення: 05.05.2024).
4. Медіа-сайт SCM. Актуальна інформація про бізнес, сталий розвиток і кар'єрніможливості в SCM. URL: <https://www.scm.com.ua/>
5. «Економіка. Менеджмент. Бізнес». Збірник наукових праць. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/about> (дата звернення: 05.05.2024).
6. Сайт наукового журналу «Маркетинг і менеджмент інновацій». URL: <https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/content/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82> (дата звернення: 05.05.2024).